

Eurooppalainen pankkivalvonta, Basel III ja makrovakaus

Finanssiala ry:n hallituksen kokous

25.5.2021

Marja Nykänen
Johtokunta, Suomen Pankki

Marja Nykänen
Johtokunta, Suomen Pankki

Eurooppalainen pankkivalvonta

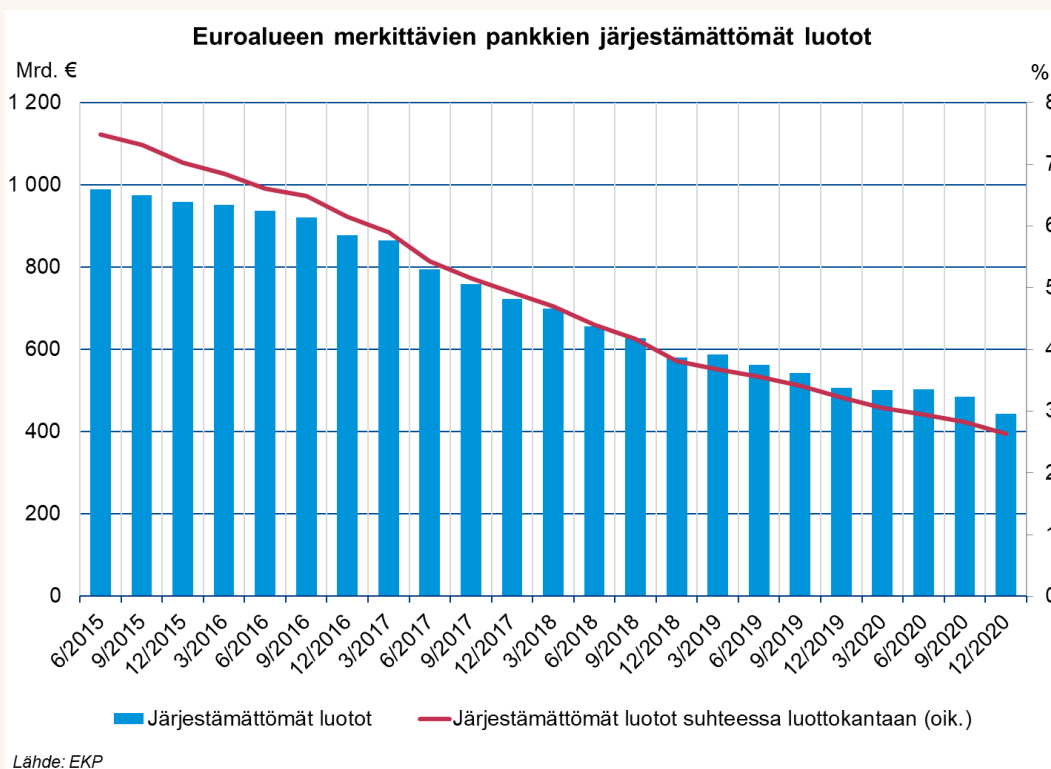

EKP:n pankkivalvonnan prioriteetit 2021

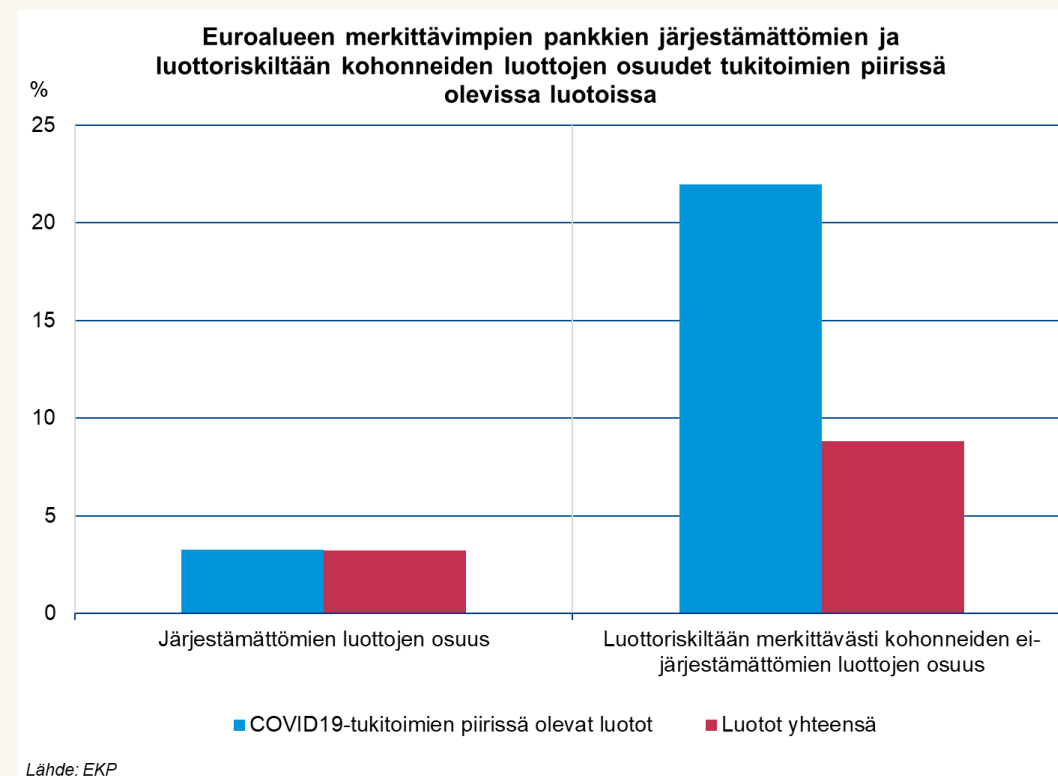
- Luottoriskin hallinta
- Pääoman riittävyys
- Liiketoimintamallin kestävyys
- Luotettava hallinto

Heijastuuko todellinen tilanne pankkien taseissa ja kertovatko luottoriskin indikaattorit totuuden vai onko yllätyksiä edessä?

Järjestämättömät luotot jatkaneet laskuaan – toisaalta kasvavat tyypillisestikin viiveellä talouden negatiivisten shokkien jälkeen

Tukitoimien piirissä olevien luottojen laatu keskimääräistä heikompi – riskinä ongelmaluottojen ja luottotappioiden kasvu, kun tukitoimet päättyvät

Ilmastonmuutoksen liittyvät riskit nousemassa vahvemmin esiin

- EKP julkisti marraskuussa odotukset ilmasto ja ympäristöriskeihin liittyen (ECB Guide on Climate-related and Environmental risks).
- EKP on edellyttänyt pankeilta itsearviota kuinka hyvin ne noudattavat ohjeistusta. Valvoja arvioi osana valvontaa pankkien edistymistä ja antaa palautetta.
- EKP (keskuspankki) laatii parhaillaan nk. top-down stressitestiä
- EKP (pankkivalvonta) valmistelelee vuoden 2022 stressitestiä.

EKP:n sisäisten mallien arviointihanke (TRIM) on päättynyt

- Arvioinnin kohteena olivat kaikki EKP:n valvomat pankit, jotka käyttävät vakavaraisuuslaskennassaan sisäisiä malleja.
- TRIM tuki laajempia sisäisten mallien parantamiseen tähtääviä tavoitteita ja palautti sisäisten mallien uskottavuutta SSM-alueella.
- Arvioinnin perusteella sisäisten mallien käyttöä vakavaraisuusvaatimusten perustana voidaan yleisesti ottaen jatkaa.
 - pankeilla on kuitenkin erittäin suuri työ saattaa tietojen hallinta, prosessit ja mallit sääntelyn ja valvojan edellyttämälle tasolle ja ylläpitää niitä jatkuvasti
- EKP:n asettamat rajoitukset pienentävät vakavaraisuusvaatimusten ei-riskiperusteista vaihtelua.
 - Huomioitava myös mallimuutosten kautta muodostuvat epäsuorat vaikutukset
- EKP on julkaissut hankkeesta loppuraportin 19.4.2021.

Marja Nykänen
Johtokunta, Suomen Pankki

Basel III - riskipainouudistukset

Basel III:n riskipainouudistukset kasvattavat pankkien riskipainotettuja saamisia ja euromääräisiä pääomavaatimuksia

- Finanssivalvonnan arvio: suomalaisten pankkien riskipainotetut saamiset kasvavat n. 40 mrd. eurolla (+ 17 %)
- Kasvu pääasiassa output floor -rajoitteesta ja markkinariskien riskipainovaatimusten muutoksista. Muut muutokset kokoisuudessaan pienentävät riskipainotettuja eriä.
- Kokonaispääomavaatimusten arvioitu kasvu: 2,5 – 6,2 mrd € (7,4 –18,7 %)
 - Finanssivalvonnan aiempi arvio (2020): 0,7 – 7,1 mrd. € (2,0 – 19,8 %)
- Pääomavaatimusten kasvu riippuu siitä, kuinka output floor otetaan huomioon pääomavaatimusten laskennassa

Tavoiteltavia lähtökohtia Basel III:n riskipaino-uudistuksen täytäntöönpanossa

- Pääomavaatimusten laskennan liiallista monimutkaistamista tulisi välttää
- Pääomavaatimuksissa tulisi säilyttää riittävä riskiperusteisuus ja siten ylläpitää luottolaitosten kannustimia kehittää riskienhallintaansa
- Makrovakausvaatimusten kohtelun tulisi olla neutraalia
- Eurooppalaisten vaatimusten ei tulisi merkittävästi poiketa Baselin komitean suosituksista

Marja Nykänen
Johtokunta, Suomen Pankki

Makrovakausspolitiikka

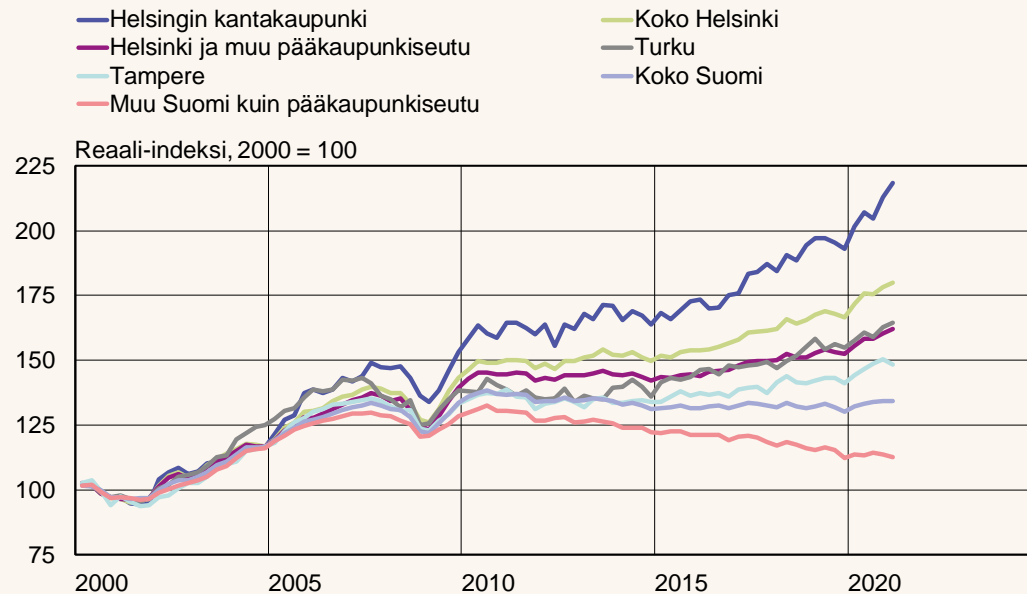

Makrovakauspolitiikan ajankohtaisia teemoja

- Asuntomarkkinoiden riskit kasvaneet ja kotitalouksien velkaantuminen jatkunut
- Liiallisen velkaantumisen hillintään tarvitaan uusia välineitä
- Makrovakauspolitiikan ”uusi normaali”

Asuntokauppa ja asuntolainananto toipuivat Suomessa nopeasti pandemian ensimmäisestä aallosta

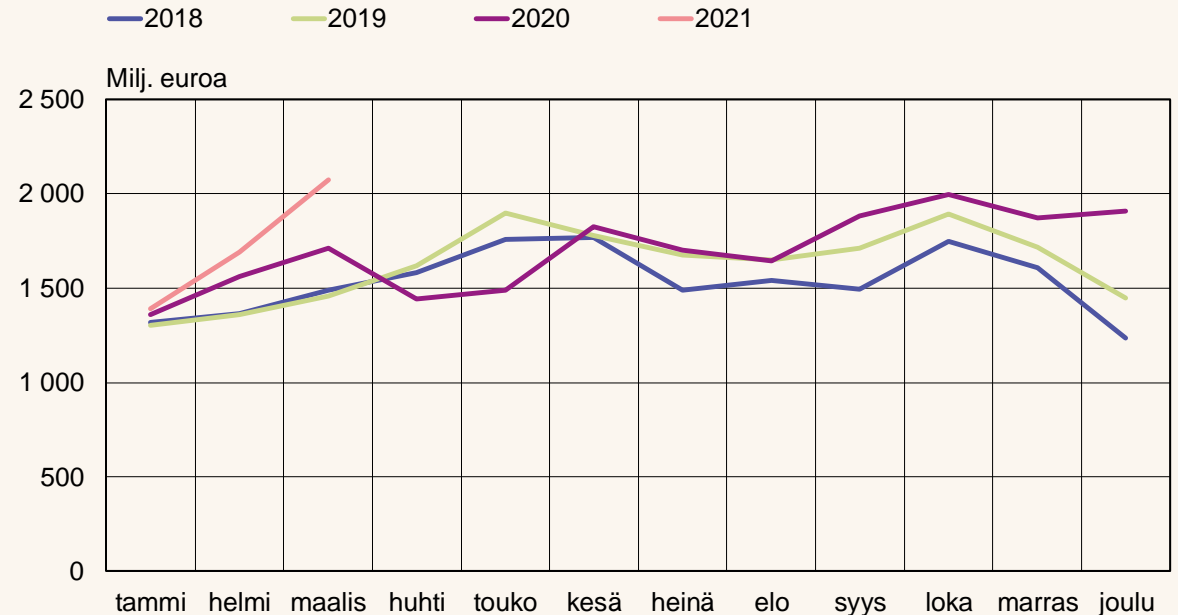
Asuntojen reaaliset hinnat alueittain neljännesvuosittain

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond ja Suomen Pankin laskelmat.

@38215

Suomessa luottolaitoksista nostetut uudet asuntolainat kuukausittain

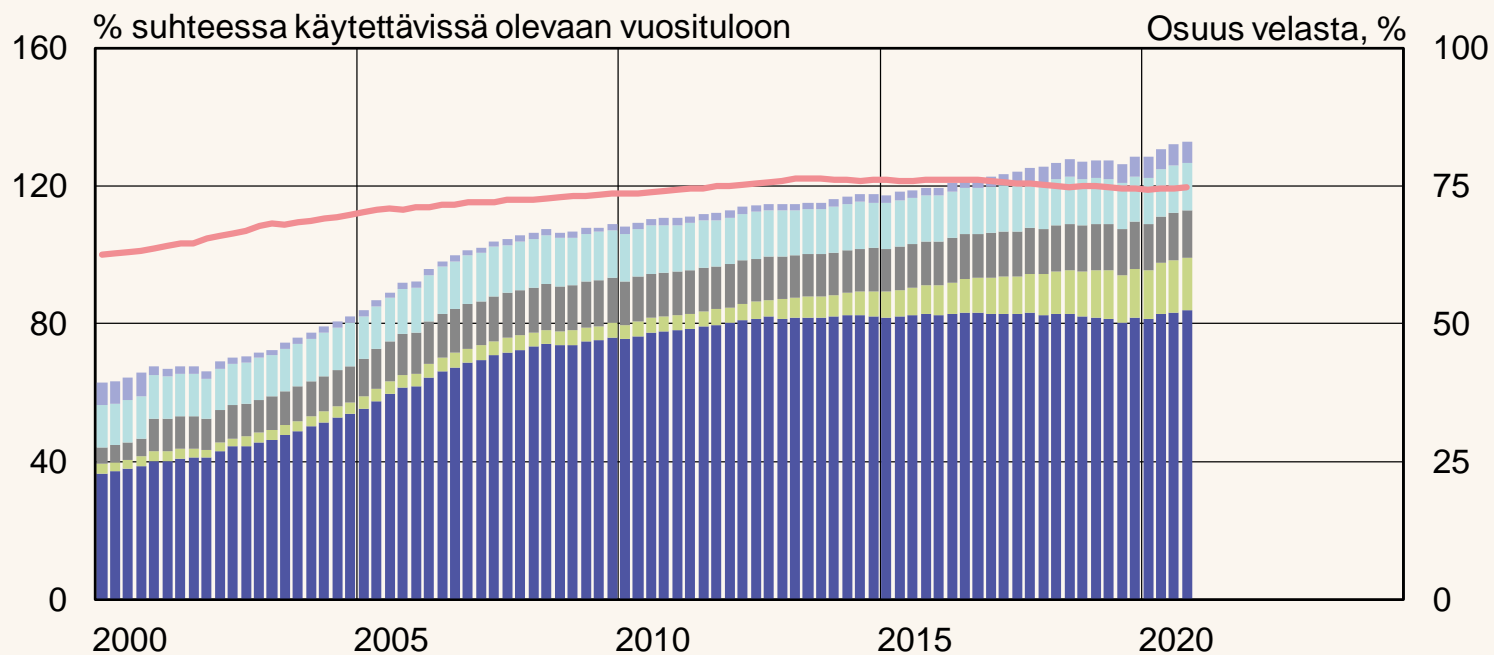
Lähde: Suomen Pankki.

@38215

Kotitalouksien velkaantuneisuus suhteessa tuloihin kasvanut pitkään

Suomalaisten kotitalouksien velkaantuneisuus ja velan rakenne

- Asuntolainat Suomen luottolaitoksilta
- Kulutusluotot Suomen luottolaitoksilta
- Muut lainat Suomesta ja ulkomailta
- Lainat taloyhtiöiden kautta
- Muut lainat Suomen luottolaitoksilta
- Asumiseen liittyvät lainat (oikea asteikko)

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

@38215

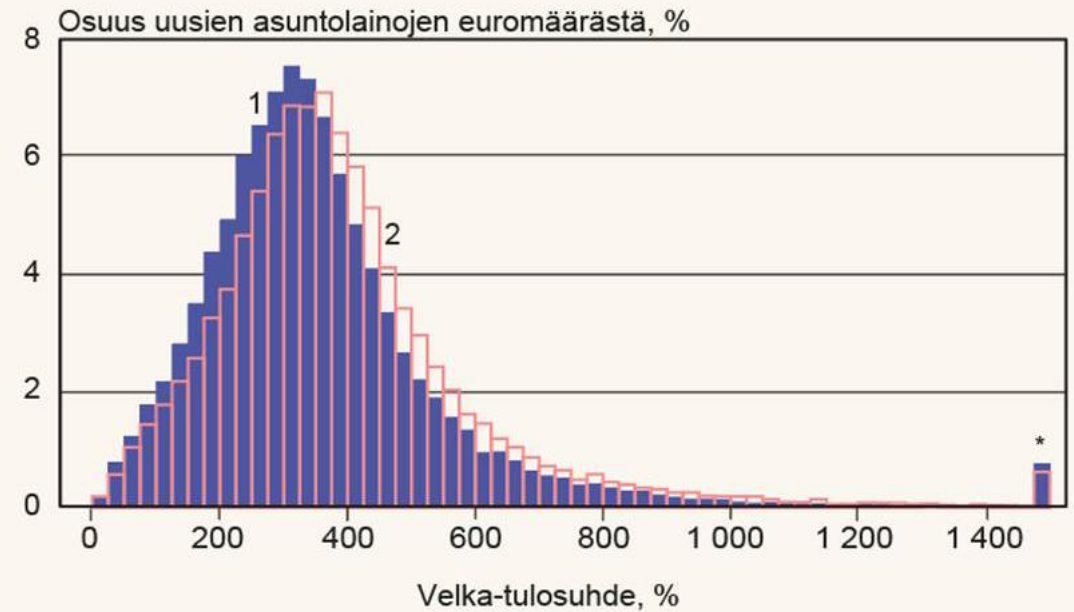
Uusilla asuntolainanottajilla yhä enemmän velkaa suhteessa tuloihin

- Aiempaa suurempi osa uusista asuntolainoista* myönnetty tuloihinsa nähden runsaasti velkaantuneille
- Suuret velka-tulosuhteet yleisempiä kasvukeskuksissa kuin muualla Suomessa

* Uusien asuntolainojen euromäärästä

Uusia asuntolainoja saaneiden velka-tulosuhteet ovat kasvaneet

1. Vuoden 2018 aineisto, n = 112 423
2. Vuoden 2020 aineisto, n = 90 968

* Oikean hännän ääriarvot on niputettu leikkuriarvoon 1 500.

Uudet asuntolainat lainanottajan velka-tulosuhteen mukaan vuoden 2018 ja vuoden 2020 aineistolla.

Lähteet: Finanssivalvonta ja Suomen Pankin laskelmat.

VM:n työryhmän ehdottamat keinot käyttöön

- **Velkakatolla** rajoitettaisiin kotitalouden kokonaisvelkojen kasvamista suuriksi suhteessa tuloihin
- Asunto- ja taloyhtiölainojen **enimmäispituudet** ylläpitäisivät hyviä luotonhoitokäytäntöjä
- **Erittäin suurten taloyhtiölainojen rajoittaminen** ehkäisisi asuntorahoituksen riskien kasvua
- Ehdotettuihin rajoitteisiin sisältyy myös **joustovaraa**
- Ehdotetut uudet keinot **koskisivat kaikkia lainanantajia, ei pelkästään pankkeja** – tärkeä tulevaisuuden kannalta

Vaikutukseltaan neutraali velkakatto noussut aiempaa korkeammalle

- **Velkakatto asetuisi nyt 500 prosenttiin**, jos vaikutukset lainanantoon pyrittäisiin pitämään vähäisinä
 - Ehdotettu **15 prosentin joustovara** keskeinen velkakaton ominaisuus
- Velkakatto ei estä lainan saamista eikä se kohdistuisi erityisesti ensiasuntojen rahoitukseen
- Velkakatto kohdistuisi **laajasti eri velkoihin** ja luottolaitosten lisäksi **myös muihin luotonantajiin**
- **Vaikutukset** pitkän aikavälin **talouskasvuun** olisivat **maltilliset**
 - **Rajoite vaimentaisi** talouden **suhdannevaihteluita** tehokkaammin kuin nykyinen enimmäisluototussuhde
- Velkakatolla erisuuntaisia vaikutuksia **muuttoliikkeeseen**

Makrovakauspoliitiikan ”uusi normaali”

- Koronapandemia on opettanut politiikan joustavuuden tarvetta, mutta samalla on muistettava olemassa olevat rakenteelliset riskit ja haavoittuvuudet
- Uuteen normaaliin siirryttävä varovaisesti ja asteittain
- Makrovakauspoliitiikan uuteen normaaliin vaikuttavat jo toteutuneet ja odotettavissa olevat sääntelymuutokset

Kiitos!

suomenpankki.fi